

ΠΟΝΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
 ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΕΝ ΜΕΡΖΙΦΟΥΝΤΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΠΙΘΝΗΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ καὶ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
 ΙΩΝΝΗΣ Γ. ΣΤΤΗΡΟΠΟΥΟΣ, δ. φ.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΓΡΟΣΙΑ ΔΥΟ

Συνδρομή ἐτήσια ἐν Τουρκίᾳ. - Γρ. 20 | Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ. Φρ. 5

ΕΤΟΣ Β'

ΤΕΥΧΟΣ Β'

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 1910.

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προσοχή εἰς τὰς Εὐκαιρίας μας.	Θ.
Ὁ Χαμδὶ Βέης.	Ἄ Π. Ἀγνίδης
Ἡ Ἐπιστήμη καὶ ἡ Ζωή.	Ραφαήλ Δημητρακόπουλος.
Ἡ Φυλακὴ τοῦ Σωκράτους.	Ν. Χ. Κ. Μ.
Ὁ Ἀσσυροβαβυλωνιακὸς Πολιτισμὸς.	Λεωνίδας Μ. Καζέζογλου.
Περασμένες Ἱστορίαι.	Μ. Ποτούρογλου.
Ἡ Ἐλδικὴ Ἐμπορικὴ Μόρφωσις	Ἐ. Β. Σαλλαπασίδης
Φαιδρά.	
Διάφορα	

ΜΕΡΖΙΦΟΥΝ
 ΤΥΠΟΙΣ ΝΕΡΕΟ ΚΑΙ ΣΙΡΑΠΙΑΝ

ΠΡΟΣΟΧΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΜΑΣ.

Ὁ ἥλιος θερμαίνει τὴν γῆν καὶ ἡ βροχὴ τὴν ποτίζει διὰ τὰ προετοιμάσουν τοὺς ἀγρούς καὶ τοὺς κήπους τῆς διὰ σποράν. Ἡ φύσις προσκαλεῖ τὸν γεωργὸν καὶ τὸν κηπουρὸν νὰ ἐπωφεληθῶν ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν καὶ νὰ σπείρουν τὸν σπόρον των. Ἄλλ' ὁ γεωργὸς ἀναβάλλει τὸ ἔργον του ἕνεκεν ὀκνηρίας ἢ ἕνεκεν ἄλλων μηδαμινῶν ἐνασχολήσεών του. Ματαίως μετ' ὀλίγον ἀγωνίζεται νὰ σπείρῃ ἢ εὐκαιρία παρήλθε.

Ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ἐχρύσωσε τοὺς ἀγρούς τοῦ γείτονός του ὅστις εἰς τὴν κατάλληλον ἐποχὴν ἐπρονόησε νὰ καλλιέργησῃ καὶ σπείρῃ τοὺς ἀγρούς του.

Οἱ θερισταὶ ἀνευδότης θερίζουν καὶ τὰ δέματα εἰς σωρούς σχηματίζουν μεγάλας θημωνίας· ὁ ἄφρων γεωργὸς ἀπρακτῶν δὲν ἔχει τίποτε νὰ θερίσῃ, διότι τίποτε δὲν ἔσπειρε, ἢ ἔσπειρεν εἰς ὥραν ἀκατάλληλον. Ἐννοεῖ τὸ σφάλμα του καὶ μεταμελεῖται πικρῶς, ἀλλ' εἶνε ἀργὰ πλέον. Ὁ γείτων του ἀπολαύει τῶν καρπῶν τῆς φρονήσεώς του, αὐτὸς τῶν καρπῶν τῆς ἀφροσύνης του.

Εἶνε τεχνίτης· ἔχει ὄλας τὰς εὐκαιρίας νὰ κερδίῃ ὄχι μόνον τὸν ἐπιούσιον ἄρτον, ἀλλ' ἢ καὶ νὰ περισσεύῃ ὀλίγα

χρήματα διὰ τὸ γῆρας, νὰ προάγῃ τὴν τέχνην του καὶ νὰ ζῇ μετ' ὑπόληψιν καὶ τιμῆν· ἔχει νοῦν, χεῖρας στιβαράς, ἐργαλεῖα καλά, ὑλικὸν ἔτοιμον καὶ ἐκλεκτόν. Καλαὶ εὐκαιρίαι διὰ τὰ εὐδοκιμῆ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ἄλλ' ὁ τεχνίτης ἄλλοτε ἐργάζεται καὶ ἄλλοτε δὲν ἐργάζεται, ἢ διότι δὲν ἔχει ἐργασίαν, ἢ διότι τοῦ ἀρέσει νὰ περῶν τὸν καιρὸν του εἰς τὰ καφενεῖα χαρτοπαίζων ἢ εἰς τὴν ταβέρναν μεθοκοπῶν πρὸς τελείαν δυστυχίαν αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδικῶν του. Τὰς ἰδίας εὐκαιρίας εἶχεν ἄλλος συντεχνίτης του.

ἔχει ὄνομα αὐτὸς, ὑπόληψιν, πελατεῖαν. Ἡ ἐργασία του ἐκτιμᾶται καὶ ἐπιζητεῖται ὑπὸ πολλῶν. Εἰξεύρει πῶς νὰ χρησιμοποιῇ τὸν καιρὸν του καὶ νὰ ἐπωφεληθῇ ἀπὸ τὰς πολυτίμους εὐκαιρίας του. Ἡ δουλειὰ του πάγει καλά καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἰδικοὶ του ὄχι μόνον καλοζοῦν, ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ χρήματα βάλλουν κατὰ μέρος διὰ τὸ μέλλον. Ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ οἱ δύο τεχνῖται κατήτησαν ἀνίκανοι δι' ἐργασίαν· ὁ εἷς εἶνε φορτίον εἰς τὴν κοινωνίαν ἥτις ἀπὸ φιλανθρωπίαν τὸν τρέφει καὶ τὸν ἐνδύει· ὁ ἄλλος ζῇ ἀξιοπρεπῶς μετὰ τὰς οἰκονομίας ποῦ ἔκαμεν ἐκ τῆς

ἐργασίας του. Μὲ πόσῃν πικρίαν ἀναλογίζεται ὁ πρῶτος τὰς λαμπρὰς εὐκαιρίας τὰς ὁποίας εἶχε μίαν φοράν καὶ τὰς ἔχασε διὰ τὴν ὑποφέρειν τώρα καὶ τὴν μὴ ἔχει ἓνα κομμάτι ἰδικόν του ψωμί τὸ νὰ φάγῃ!

Κατῶρθωσεν ὅπως ὅπως τὴν πάρῃ τὸ δίπλωμά του ὕστερον ἀπὸ πολυετῆ εἰς τὰ σχολεῖα φοίτησιν. Φαίνεται νέος μορφωμένος μὲ πολλὴν λεπτοὺς τρόπους καὶ μὲ πνεῦμα. Ἀτενίζει πρὸς τὸ μέλλον μὲ πολλὰς ἐλπίδας. Ἡ κοινωνία τὸν ὑποδέχεται ἐξ ἀρχῆς εὐμενῶς καὶ θέλει τὸν ὑποστηρίξῃ εἰς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἐπιστημονικοῦ του σταδίου. Ἐξαίρετος εὐκαιρία τὴν ἀναδειχθῆ καὶ εὐδοκιμήσῃ ὡς ἰατρός, δικηγόρος, μηχανικός, γεωπόνος, διευθυντὴς γραφείων, ἐργοστασίων, ἐκπαιδευτηρίων... Ἄλλ' ὁ λεπτοκαμωμένος αὐτὸς ἐπιστήμων μὲ τὴν ἀπατηλὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὸ δίπλωμά του ἔχει δὴ τὴν μαγικὴν δύναμιν τὴν πραγματοποιήσῃ ὅλα τὰ ὄνειρα καὶ τὰς χρυσὰς τοῦ ἐλπίδας περιφρονεῖ τὰς μικρὰς εὐκαιρίας καὶ ζητεῖ μεγάλας διὰ τὴν ἐπιδείξῃ τὴν σοφίαν του. Αἱ μεγάλας εὐκαιρίαὶ ἀργοῦν τὴν ἔλθουν, φεῦ! καὶ τὰ ἔτη παρέρχονται τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἀστραπιαίως, καὶ τὸ σῶμα τοῦ λεπτοκαμωμένου ἐπιστήμονος κροῦται ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν ἐτῶν καὶ τῆς ἀπαστραπτούσης ἀποτυχίας εἰς τὸ στάδιόν του. Ἄλλος συνάδελφός του τὰς πρῶτας παρουσιασθεῖσας εἰς αὐτὸν μικρὰς καὶ ταπεινὰς εὐκαιρίας δὲν περιεφρόνησε καὶ κατῶρθωσε σὺν τῷ χρόνῳ τὴν προαχθῆ καὶ τὴν ἀναδειχθῆ αἱ μεγάλας εὐκαιρίαὶ ἦλθον μόνα τῶν χω-

ρὶς τὴν τὰς προσκαλέσῃ καὶ τὰς ἐπιζητήσῃ αὐτὸς. Ἡ κοινωνία σταθερῶς τὸν περιβάλλει μὲ τὴν θερμότητα τῆς ἐκτιμησεῶς τῆς, καὶ αὐτὸς προσεκτικός, φιλόπονος καὶ ἐξερευνητὴς καὶ ἐφευρέτης νέων μέσων καὶ νέων μεθόδων τοῦ ἐπαγγέλματός του προχωρεῖ ἀείποτε ἀξάνων τὰς γνώσεις του, τὴν πεῖραν του, τὸ βελάντιόν του, τὴν φήμην του. Τὸ ὠφελεῖ τὴν καταρᾶται ὁ πρῶτος τὴν τύχην καὶ τὴν ἐπιρροίαν τῆς δὴ τὴν εὐθύνην τῆς ἀποτυχίας του εἰς τὰς μεγάλας εὐκαιρίας αἵτινες δὲν τῷ παρουσιάσθησαν;

Δὲν ἔχει ἀκόμη ὑπερβῆ τὴν μέσῃν ἡλικίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁμοίως εἶνε πολλὴν καταβεβλημένος σωματικῶς. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι εἰργάσθη πολλὴν πνευματικῶς. Τὸ ἰδεῶδες του ἦτο τὴν φθάσῃ εἰς περιωπὴν πνευματικὴν πολλὴν ὑψηλὴν, ἢ ἀφήσῃ ὄνομα μεγάλου συγγραφέως. Κλεισμένος ἀπὸ πρῶτας μέχρι μεσουραστῆν εἰς ἓνα στενὸν χωρὸν γεμάτον ἀπὸ βιβλία διήρχετο τὰ καλλίτερα ἔτη τῆς ζωῆς του μελετῶν καὶ συγγράφων περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων. Ὑποφέρει τώρα, καὶ οἱ ἰατροὶ τοῦ ἀπηγγόρευσαν πᾶσαν ἐργασίαν πνευματικὴν. Δὲν ἔδωκεν προσοχὴν εἰς τὰς πολυτίμους εὐκαιρίας τὰς ὁποίας εἶχε καὶ ἔχει πᾶς τις πρὸς σωματικὰς ἀσκήσεις, καὶ διὰ τοῦτο τώρα τιμωρεῖται διὰ τὴν ἀσυγχώρητον ἐκείνην ἀπερισκεψίαν του.

Πόσον μεταμελεῖται διὰ τὰς ἀπολεσθεῖσας ἐκεῖνας εὐκαιρίας, ἀλλὰ παρηλθὼν ἀνεπιστρέπτει. Ἐάν ἦτο δυνατόν τὴν ἐπανέλθῃ εἰς τὰς ὡραίας ἐκεῖνας ἡμέρας τῆς νεότητός του, θὰ εἰξυρεν αὐτὸς πῶς

τὴν χρησιμοποιήσῃ τὰς εὐκαιρίας πρὸς ἐνδυνάμωσιν τοῦ σώματός του. Τώρα πλέον εἶνε ἀργά! Ἡ φύσις ἔθεσε τὴν σφραγίδα τῆς καταδίκης ἐπὶ τῆς ὑγείας του.

Εἶνε ὑπάλληλος ἐμπορικοῦ γραφείου. Εἶνε ἰκανὸς καὶ ἔξυπνος νέος. Ἡ διευθυντοὶ ἀναθέτει εἰς αὐτὸν σπουδαίας ἐργασίας τὴν διεκπεραιώσῃ. ἔχει ὅλας τὰς εὐκαιρίας τὴν ὑπηρετήσῃ πιστῶς καὶ τὴν προαχθῆ. Μίαν ἐσπέραν προσκαλεῖται εἰς φιλικὴν συναστροφὴν. Λαμβάνει μέρος εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ παρ' ἐλπίδα χάνει σημαντικὰ ποσά. Εἶνε σχεδὸν κατεστραμμένος. Ὁ πειρασμὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν του. Πληρώνει τὰ χρέη του μὲ τὸ χρῆμα τὸ ὁποῖον εἰσέπραξε διὰ λογαριασμὸν τοῦ καταστήματος. Ἡ κατάχρησις του ἀνακαλύπτεται. Μακρὰν εἰς ξένην χώραν δραπέτης κατήνησεν ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος. Τὸ στίγμα τῆς κλοπῆς ἀνεξάλειπτον ἐπικάθηται ἐπὶ τῆς συνειδήσεώς του, καὶ τὸν βασανίζει φοβερά. Ἄν ἦτο δυνατόν τὴν ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα του καὶ τὴν ἀποπλύνῃ τὸν ῥυτίον αὐτὸν τῆς ἁμαρτίας του! ἀλλὰ, φεῦ, δὲν ἔχει πλέον ἐκείνην τὴν εὐκαιρίαν.

Εἶνε νεᾶνις μὲ ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ πνευματικὰ χερίσματα τὰ ὁποῖα ἤμπορεῖ τὴν ἔχει νεᾶνις. Ἐγνωρίσθη μετὰ νέου ζηλευτοῦ καθ' ὅλα. Αἱ σχέσεις τῆς μετ' αὐτοῦ ἐπροχώρησαν τόσον ὥστε κατέληξαν εἰς μνηστειάν. Μετ' ὀλίγον θὰ ἤρουντο διὰ τῶν δεσμῶν τοῦ ὑμεναίου. Ἡμεῖς τινὰ ὁ ἐκλεκτός τῆς καρδίας τῆς ἐτυχεν εἰς μ' ἄν συναστροφὴν τὴν γλυκομιλῆ μετ' ἄλλης τινὸς νεανίδος. Ἡ ζηλοτυπία ἐξεργάγη ἐν ὅλη τῆς τῆς δυ-

νάμει ἐν τῇ ψυχῇ τῆς. Τὴν ἐπομένῃν διέκοψεν ἀποτόμος πᾶσαν σχέσιν μετ' αὐτοῦ. Μὲ πόσον πόνον καὶ πικρίαν ἀνακαλεῖται εἰς τὴν μνήμην τῆς τὸ ἐπεισόδιον ἐκεῖνο τοῦ χωρισμοῦ τῆς, ὅπερ κατέστρεψε τὴν εὐτυχίαν τῆς, καὶ τώρα γεροντοκόρη κλαίει διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐκαιρίαν.

Οἱ γονεῖς του εἶνε πρόθυμοι τὴν στερινοῦν ἀπὸ ὅλα διὰ τὴν ἐκπαιδεύσῃ τὸν μονογενῆ υἱόν των. Ἐκλέγουν δι' αὐτὸν ἐκπαιδευτήριον ὅπου ὅλα δύναται τὴν συντρέξουν εἰς τὴν ἐπιμεμημένην καὶ ἀρίστην μόρφωσίν του. Εἶνε μαθητὴς τίποτε δὲν τοῦ λείπει. ἔχει μοναδικὰς εὐκαιρίας διὰ τὴν καλλιέργησῃ καὶ ἀναπτύξῃ ὅλας τὰς σωματικὰς καὶ τὰς πνευματικὰς δυνάμεις. Ἄλλ' ὁ μαθητὴς δὲν ἔχει διάθεσιν τὴν ἀνταποκρίνηται εἰς τοὺς πόθους τῶν γονέων του καὶ εἰς τὰ παραγγέλματα τῶν διδασκάλων του. Μένει στάσιμος ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν καὶ ἐπὶ τέλος ἢ ἀναγκάζεται ὁ ἴδιος τὴν ἀποσυρθῆ ἐκ τῆς σχολῆς, ἢ ἀποβάλλεται ὑπὸ τῆς διευθύνσεως. Μετὰ τινὰ ἔτη βλέπει τὸ λυπηρὸν ἀποτέλεσμα τῆς διαγωγῆς του καὶ ἀδημονεῖ διότι τοῦ λείπουν τὰ ἐφόδια διὰ τὴν καταλάβῃ εὐπρεπῆ τινὰ θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἄν τῷ ἐδίδοτο αἱ σχολικαὶ ἐκεῖνα εὐκαιρία, θὰ ἦτο πολλὴν διαφορετικὸς! Θὺ ἦτο ὅπως ἦσαν πολλοὶ τῶν συμμαθητῶν του οἵτινες τώρα μὲ τὰ ἐφόδια καὶ τὰς γνώσεις τὰ ὁποῖα ἀπέκτησαν ἐν τῇ σχολῇ ἔχουν καταλάβῃ σπουδαίας θέσεις καὶ ἔχουν ἀποβῆ σπουδαῖοι παρὰ γονεῖς ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Ἄπειρα εἶνε τὰ παραδείγματα καὶ αἱ περιπτώσεις, αἵνα λαοῦν μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ εὐγλωττίαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς πᾶσαν ἐπιχείρησίν μας, ἢ ἀνάπτυξιν τῶν ἱκανοτήτων μας, ἢ σταθερότητος τῆς ὑγείας μας, ἢ ἐξασφάλισις τοῦ μέλλοντος μας καὶ ἢ καθόλου εὐημερία μας ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν εὐκαιριῶν αἵτινες τόσον δαφιλῶς καὶ δωρεὰν μᾶς προσφέρονται. Πόσον σπουδαῖον εἶνε νὰ προσέχωμεν εἰς τὰς εὐκαιρίας μας αὐτὰς δυνάμεθα νὰ τὸ εἰξεύρωμεν καὶ ἐκ τῆς ἰδίας μας πείρας καὶ ἐκ τῆς πείρας ἐκείνων οἵτινες ἀπώλεσαν τὰς πολυτίμους εὐκαιρίας των καὶ τώρα σκληρῶς μεταμελοῦνται καὶ στεναρίζουν καὶ κλαίουν ἀπαρηγόρητα.

Πολλοὶ ἐν τούτοις παραγνωρίζοντες τὴν σπουδαιότητα τῶν εὐκαιριῶν των παραπονοῦνται διότι ποτὲ δὲν τοῖς ἐδόθησαν εὐκαιρία πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς ταπεινῆς καὶ ἀθλίας καταστάσεώς των. Αἱ ἀπληρεῖς κοινωνικαὶ συνθήκαι κατεδίκανον αὐτοὺς, λέγουν, εἰς κύκλον στενὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον οὔτι καὶ ἂν κάμουν δὲν δύναται νὰ ἐξέλθουν ἢ νὰ τὸν εὐρύρουν. Ἄδικον καὶ ἀπατηλὸν παράπονον. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι κερδιζομέν τὸν ἄρτον μας μὲ τὸν ἰδῶτα τοῦ προσώπου μας καὶ εἰξεύρωμεν ἐκ τῆς πείρας μας πόσον τραχῆα εἶνε ἡ ὁδὸς μας πηλάκις καὶ μὲ τί ἀγῶνας κατορθώνομεν τὴν ἀνοδὸν μας εἰς τὴν μεγάλην ἀνωφύρειαν τοῦ βίου· ἀλλ' αὐτὸ δὲν μᾶς δίδει διόλου τὸ δικαίωμα νὰ ἐξανιστάμεθα κατὰ τῶν συνθηκῶν τοῦ βίου καὶ νὰ παραπονοῦμεθα ὅτι δὲν μᾶς δίδονται εὐκαιρία. Ὅταν ζητοῦμεν λαγούς μὲ

πετραχήλια, ἀδύνατα καὶ ἀκατόρθωτα ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἐνεργείας μας, δὲν μᾶς δίδονται βέβαια εὐκαιρία πρὸς πραγμάτωσιν τῶν φαντασιοπληξέων μας· ὅταν δὲν φροντίζομεν νὰ χρησιμοποιῶμεν τὰς ἐν τῇ σφαίρᾳ μας ὑπαρχούσας ἢ παρουσιαζομένας εὐκαιρίας, εἶνε δίκαιον νὰ παραπονώμεθα ἐὰν μὲνωμεν καρφωμένοι ἐκεῖ ὅπου εἵμεθα, ἐὰν ἀποτυγχάνομεν εἰς τοὺς ἐναερίους πύργους μας, ἐὰν βλέπομεν τοὺς ἄλλους ἀναπτυσσομένους, προαγομένους, εὐημεροῦντας; Ἐὰν εἰς τὸν κύκλον των οἱ ἄνθρωποι δὲν προάγονται καὶ εὐδοκίμοῦν, ἢ αἰτία δὲ πρόκειται νὰ ζητηθῇ τόσον εἰς τὰ παρεμβαλλόμενα προσκόμματα ὅσον εἰς τὰς ψυχικὰς διαθέσεις αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων οἵτινες τὰς παρούσας εὐκαιρίας των καταπατοῦν.

Θ.

—→→→→→←←←←←—

Ο ΧΑΜΔΙ ΒΕΗΣ.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀρχαιολόγου John P. Peters, τοῦ δημοσιευθέντος ἐν τῷ φυλλαδίῳ τοῦ Μαΐου—Ἰουνίου τοῦ δεμηνιαίου ἀρχαιολογικοῦ περιοδικοῦ «The Records of the Past» ἐραυσιζόμεθα τὰ ἑξῆς:

Ὁ κατὰ τὴν 24ην Φεβρουαρίου φθίνοντος ἔτους ἐπελθὼν θάνατος τοῦ ἐν Κων/πόλει διευθυντοῦ τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Μουσείου Χαμδὶ Βέη ἀφήρησε τῆς σκηνῆς ἅτομον τὰ μέγιστα συντελέσαν εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ ἐκλαίκευσιν τῶν ὠραίων τεχνῶν ἐν Τουρκίᾳ.

Ὁ Χαμδὶ Βέης ἦτο Ἕλλην τὴν καταγωγὴν. Ὁ πατὴρ του, ἀπαχθὴς εἰς Κων/πόλιν ὡς δούλος μετὰ τὴν ἐν Χίῳ αἱματηρὰν σφαγὴν τοῦ 1822, ἔτιγχε τῆς εὐνοίας τοῦ ἰσχυροῦ εὐπατρίδου, παρὰ τοῦ ὁποῖου καὶ υἱοθετήθη. Παρ' αὐτῷ ἔλαβεν εὐρωπαϊκὴν

ἐκπαίδευσιν καὶ ἀνεδείχθη πρωθυπουργός, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἐτέμ Πασᾶ, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν αἰχμαλωτιστῶν του.

Τῇ αἰτήσῃ τοῦ Ἐτέμ Πασᾶ, ὁ Χαμδὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τοῦ Saint Cyr, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπεν ἑλλείψει κλίσεως πρὸς τὰ στρατιωτικά. Τῇ συγκαταθέσει τοῦ πατρὸς του μετέβη εἰς Παρισίους ἵνα σπουδάσῃ νομικὴν ἐν τῇ Σορβόνῃ. Ἡ τέχνη ὅμως εἶχε δι' αὐτὸν θέλητρα ἄρρητα, δι' ὃ καὶ ἐνεγράφη ἰδιαίτερος εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν ὡς μαθητῆς τῆς Ζωγραφικῆς.

Μετὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του ἐν Παρισίοις ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ὅπου ἐδημοσίευσεν πραγματείαν δικητικὴν περὶ τῶν ἀσυνειπνῶν τῆς διεξαγωγῆς τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων ἐν Τουρκίᾳ.

Ὁ τότε Μέγας Βεζύρης ἐξεριθισθεὶς ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου τὸν ἐξώρισεν εἰς Βαγδάτην, ἧς γενικὸς διοικητῆς ἐπίγχανεν ὁ μάρτυς τῆς ἐλευθερίας Μιτχὰτ Πασᾶς.

Μετὰ δυετὴ ζωὴν ποικίλων περιπετειῶν, ὑπὸ τὴν φιλικὴν ἐπίβλεψιν αὐτοῦ, ὅτε μὲν ἐν συμπλοκῇ μετὰ τῶν Ἀράβων εἰς τὰ ἔλη τῆς Νουφάρ, ὅτε δὲ ἐπιχειρῶν ἀνασκαφὰς ἐν τῇ Νινευῆ, καὶ ἄλλοτε σχεδιάζων καὶ ζωγραφῶν τὴν γῆν τοῦ Χαροῦν-ερ-Ρασίτ, προετίμησε τῶν ἐπιζήλων θέσεων, ἃς τῷ προσήνεγκεν ὁ Ἄλη Πασᾶς, τὴν ἡσυχίαν τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς, ἣν καὶ ἐνηγαλίσθη ἀφιερῶν ἑαυτὸν μετὰ ζήλου εἰς τὴν ζωγραφικὴν. Ἡ περίοδος αὕτη ὑπῆρξε λίαν παραγωγικὴ. Μεταξὺ τῶν ἔργων του ἰδίως ἐξείχε σκηνὴν συμπλοκῆς μετὰ τῶν Ἀράβων, ἧς ὁ ἴδιος ἐτύγχανεν ἐν τῶν δραματισάντων προσώπων.

Ἡμέραν τινὰ ἐπιστρέφων τοῦ περιπάτου ἦνρε τὸ ἐργαστήριόν του κατελημμένον ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς Αὐλῆς, οἵτινες ἔχοντες ἠδη ἀφαιρέσει τὴν ἐν λόγῳ εἰκόνα ἴσαν ἐντεταλμένοι ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου ν' ἀπάγωσι καὶ αὐτὸν ἐνώπιόν του. Ἐντρομος καὶ μὴ γνωρίζων εἰ ἔβαινε πρὸς τὴν ἀπώλειαν, ἐ-

παρουσιάσθη πρὸ τοῦ Ἀπδοῦλ Ἀζίζ, ὃν εἶδε μετὰ μεγίστης του ἐκπλήξεως θαυμάζοντα τὸ ἔργον τῶν χειρῶν του.

Κατὰ γλυκεῖαν ματαίωσιν τῶν ὑποψιῶν του, ἀντὶ ἐξορίας ἢ θανάτου εὗρεν εὐνοίαν Σουλτανικὴν. Ἐκτὸς τῆς ἀδαμαντοκόλλητου ταμβακοθήκης ἦν τῷ ἐδώρησεν ὁ Ἀπδοῦλ Ἀζίζ, διωρίσθη καί εἰσηγητῆς τῶν Πρεσβειῶν ἐν Κων/πόλει.

Ὁ ἀστὴρ ταῦ Χαμδὶ Βέη ἐμψουράνει. Ὁλίγον μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο ὁ παλαιὸς του φίλος καὶ προστάτης Μιτχὰτ Πασᾶς ἐγένετο Μέγας Βεζύρης, καὶ ἡ δρᾶσίς του εἰς τὴν πολιτικὴν κονίστραν ἀνεξωπυρήθη. Ἡ πτώσις ὅμως τοῦ Μιτχὰτ Πασᾶ δὲν ἐβράδυνε, μετ' ἴσης δὲ ταχύτητος ἐπῆλθε καὶ ἡ πτώσις τοῦ Χαμδὶ Βέη. Ἀλλὰ μερικὰ ἔτη ἰδιωτικῆς ζωῆς ἐπικολούθησαν, καθ' ἃ, πρὸς ἐπιδείνωσιν τῆς ἀντιθέσεως, διετέλει ὑπὸ διηνεκῆ καὶ ἀσθηρῆν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Τῷ 1881, κατὰ σύμπτωσιν εὐτυχῆ, ἡ διευθύνσις τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ Μουσείου ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐχέρειεν. Ὁ Χαμδὶ Βέης ἠδυνάτο κάλλιον καὶ ἐπιτυχέστερον παντὸς ἄλλου ἐν Τουρκίᾳ ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν ταύτην. Ὁ Σουλτάνος ἐξετίμα τὴν ἱκανότητά του ταύτην δεόντως, δι' ὃ καὶ τῷ ἀνέθεσε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν λόγῳ Μουσείου. Ἡ ἐκλογή ἦτο ἐπιτυχεστάτη. Ἡ θέσις ὅμως αὕτη δὲν εἶχε πολλὴν σπουδαιότητα, συνεπῶς δὲ οἱ ἐξ αὐτῆς πόροι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξασφαλίσωσι εὐτυχῆ εἰς αὐτὸν ζωὴν ὅθεν διωρίσθη συνάμα καὶ μέλος τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου τοῦ Δημοσίου Χρέους.

Αἱ ἀρχαιολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ συλλογαί, αἵτινες ἦσαν ἐναποθηκιμμένα, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῷ Τσινιλι-κίοςκ, εὗρίσκοντο, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ προκατόχου του, εἰς χαώδη ἀκαταστασίαν καὶ ἀταξίαν. Μετὰ δεκαετίαν ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Χαμδὶ Βέη, αὐταὶ ἀδρῶς πλουτισθεῖσαι διὰ τῆς προσθήκης τῶν σαρκοφάγων, ἐσκαφέντων ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν Σιδῶνι τῷ 1887, καὶ ἄλλων ποικίλων ἀρχαιολογικῶν κειμηλίων, ἐξωραίζον

τὸ περικαλλές κτίριον τοῦ νέου Μουσείου ἀνεγερθέντος διὰ τῆς δραστηριότητος τοῦ ἰδίου.

Τὸ Μουσεῖον ὅμως δὲν ἔχει τὸ μονοπώλιον τῆς πολιτίμου δράσεως τοῦ Χαμιδὶ Βέη. Οὗτος ἐγκαίρως ἠσθάνθη τὴν ἔλλειψιν Καλλιτεχνικῆς σχολῆς περιλαμβανοῦσης τὴν Ζωγραφικὴν, Γλυπτικὴν καὶ Ἀρχιτεκτονικὴν, διὰ τὴν ἀνίδρυσιν τῆς ὁποίας κατέβαλε πᾶσάν του τὴν ἐνέργειαν. Ἡ νῦν, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, λειτούργοῦσα Καλλιτεχνικὴ Σχολὴ καταδεικνύει κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν πληρεστάτην ἐπιτυχίαν ὑφ' ἧς αἱ ἐνέργειαι του αὐτὰ ἐστέφθησαν.

Ἀποδεχόμενος τὴν διεύθυνσιν τοῦ Μουσείου παρὰ τὴν θέλησίν του, καθότι ἦτο καλλιτέχνης ἐκ φύσεως μᾶλλον ἢ ἀρχαιολόγος, ὁ Χαμιδὶ Βέης ἐξησφάλισεν ἐκ μέρους τοῦ Σουλτάνου ὑπόσχασιν οικονομικῆς ὑποστηρίξεως, ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου διευκόλυνσιν ἀνασκαφῶν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ, διευθυνθησομένων ὑπὸ τοῦ ἰδίου, καὶ περιφρούρησιν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἑρείπιων κατὰ τῆς κλοπῆς καὶ ἐντελοῦς καταστροφῆς.

Τὸ ἔτος 1883, καθ' ὃ ὁ Χαμιδὶ Βέης ἀνέλαβε τὰς πρώτας ἐπισήμους ἀνασκαφὰς τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἀξιωματώτερον ἔψωμα τοῦ Ἀντιόχου ἐπὶ τοῦ ὄρους Νιμρόδ τῆς ὁροσειρᾶς τοῦ Ταύρου, σημειοὶ ἀρχὴν νέας λαμπρᾶς περιόδου ἐν τῇ Τουρκικῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀρχαιολογίας. Αἱ ἀνασκαφαὶ αὗται ἔφερον εἰς φῶς τοὺς θανμασίους Ἑλληνικοὺς σαρκοφάγους, ἰδίως δὲ τὸν τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἀποκαλούμενον, σαρκοφάγους οἵτινες ἀποτελοῦν σήμερον τὸν ὡραιότατον καὶ κυριώτατον θησαυρὸν τοῦ ἐν Κων/πόλει Μουσείου. Αὐτοί, κατ' ἀναπόφεν κτον φυσικὴν ἀπόρροϊαν ἐστερέωσαν τὴν φήμην αὐτοῦ ὡς ἀρχαιολόγος μεγάλης ἀξίας.

Ὁ Χαμιδὶ Βέης ἐξήταξε τὰ εὐρήματα του μᾶλλον ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως, συνελπὼς δὲ ὁ πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν θαυμασμός του δὲν ἦτο γνήσιος καὶ ἄμεσος, ἀλλὰ προσήρχετο

ἐμμέσως ἐκ τῆς πρὸς τὸ ὡραῖον ἀγάτης του.

Ὡς ζωγράφος παρήγγεν ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐγίναν ἀνάγκαστα ἐν τῇ καλλιτεχνικῇ ἀγορᾷ τοῦ Βερολίνου καὶ τῶν Παρισίων. Ἐν μάλιστα αὐτῶν, ἀντιπροσωπεύσαν ἐπιτυχῶς τὴν Τουρκικὴν τέχνην κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Σικάγου τῷ 1893, ἠγοράσθη τέλος ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πενσυλβανίας. Εἰς τὰς εἰκόνας του ἐν γένει κυριαρχεῖ ἡ Τουρκισσα, ἧς ὑπόδειγμα εἶρεν ἐν τῇ ἰδίᾳ συζύγῳ του.

Προσωπικῶς ὁ Χαμιδὶ Βέης ἦτο θελκτικὸς. Ὅλιγοὶ Τοῦρκοι περὶ ὧν ἐτόλμησαν ὡς αὐτός, νὰ διαμείνουν ἀνεξάρτητοι κατὰ τὰς χειρίστας τῆς Χαμητικῆς τρομοκρατίας περιόδου, διὰ διηνεκοῦς κινδύνου ζωῆς. Ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ σύννεγκυς καὶ ἀπέλασαν τῆς ἐλικρινούς καὶ ἀμιγούς του φιλίας ἀτενίζον πρὸς αὐτὸν μετ' ἰσης ἀγάτης ὅσον καὶ θαυμασμοῦ ὡς πρὸς τὸν κατ' ἐξοχὴν Τοῦρκο καλλιτέχνην καὶ μέγαν διοργανωτὴν, παλαίσαντα νικηφόρος κατὰ γιγαντιαίων προσκομμάτων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς προαγωγῆς τῶν ὡραίων τεχνῶν ἐν τῇ γεννετείρᾳ του γῆ.

Ἄ. Π. Ἀγνίδης.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Η ΖΩΗ.

Ἡ ἐπιστήμη μόλις νεωστὶ ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη ἐν τῇ πρακτικῇ ζωῇ. Οἱ προπάτορες ἡμῶν, μελετῶντες τὰ πάντα ἀτὸ καθαρῶς θεωρητικῶν πνεύματος, δὲν διανοήθησαν σχεδὸν ποτὲ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς εἰς πράξιν μεταβολῆς τῆς θεωρίας· τῇ ἀληθείᾳ, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τὴν ἐπιστήμην ἐκ πειραματικῆς ἀπόψεως ποτὲ δὲν καλλιέργησαν. Οἱ ἄλλοι λαοὶ τῆς ἰδίας ἐποχῆς ἀπαδείλιον ἐνώπιον τοῦ μεγαλείου τῆς φύσεως, στερούμενοι ὡς ἐκ τούτου τοῦ προνομίου, ὅπως μνηθῶσιν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ σύμπαντος. Τῆς ἀπόψεως ὅμως τοῦ ζητήματος καθ' ὁλοκληρίαν μεταβληθείσης κατὰ τοὺς μετα-

γενεστέροισιν χρόνοις, ἡ σπουδὴ τῆς φύσεως ἔχει νῦν καταστῆ ἡ μόνη μέριμνα πλείστον ἐκ τῶν πεπαιδευμένων τοῦ καιροῦ μας, ἢ δ' ἐπιστήμη ἔχει ἐδραιωθῆ ὡς ὁ κυριώτερος ὁδηγὸς παντὸς εἶδους τῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργειῶν. Θέλομεν νῦν ὑποδείξει τινὰ τῶν ἀποτελεσμάτων ἃ ἡ τοιαύτη σύνδεσις τῆς ἐπιστήμης μετὰ τῆς ζωῆς ἔχει ἐπιφέρει ἐν τῇ καταστάσει τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῇ δρᾷσει αὐτοῦ.

Τῶν φυσικῶν ἑμῶν ἀσθήσεων ἀνιπαρκῶν τυγχανουσῶν ὡς ὀργάνων συγκοινωνίας μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἡ ἐπιστήμη, προσελθούσα ἐπικουρῶς πρὸς τὸν μὲτὸν ὀργανισμόν αὐτοῦ ἀνυπόμονον ἄνθρωπον, ἐπρομήθευσεν αὐτῷ αἰσθήσεις τεχνητὰς καὶ πολλὰς λεπτοτέρας τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν τοιούτων. Τὸ ἔργον τοῦ ὀφθαλμοῦ συμπληροῦται νῦν διὰ τῶν ἐξῆς μέσων: διὰ τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς, ἧς αἱ ἀπεικονίσεις εἶνε σχετικῶς μόνιμοι καὶ ἀκριβεῖς· διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, ὅπερ ἀνυψῶνον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τῶν ἀποτάτων γωνιῶν τοῦ σύμπαντος, πληροὶ αὐτὴν κατανύξεως ἐνώπιον τῆς μεγαλοπρεπειᾶς πάσης ὑπάρξεως· καὶ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ὅπερ μᾶς ἀποκαλύπτει νέον ὅλως κόσμον μικροβίων καὶ ἄλλων, τῇ τάξει τῶν πυγμαίων ἀνηκόντων πλασμάτων. Τὸ οὖς ἀναπληροῦνται διὰ τοῦ «μικροφώνου», μέσον τοῦ ὁποῖου τὸ τῆς μίας βᾶδισμα, ἠγεῖ ὡς τὸ κάλασμα τᾶγματος τοῦ ἱπικίου, ἢ δ' ἀσθενῆς φωνὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ποικίλων ὀργάνων τῆς ὀρχήστρας καὶ ἐν γένει τῆς μουσικῆς.

Ἡ ὑπερμεγέθης βιομηχανικὴ ἐνέργεια τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς εἰς τὴν πρακτικὴν ζωὴν ἐφαρμογῆς τῆς ἐπιστήμης ἧς ἡ λυσιτελής ἐπίδρασις, ἐπενεγκοῦσα, μετὰ τὴν ἄλλαν, τὴν ἐφεύρεσιν τῆς ἀτμομηχανῆς κατέστησε τὸν ἀνθρώπον κυριάρχον ἀγνώστων μέχρι τοῦδε δυνάμεων τῆς φύσεως, διὰ δὲ τῆς τεχνητῆς ἐπεξεργασίας τοῦ βάμβακος μετέβαλε τὸ εἶδος τῆς ἐνδυμασίας αὐτοῦ! Ἡ βιομηχανία ἦτις νῦν προμηθεύει

ἐνασχόλησιν εἰς τὴν πλειονότητα τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἔχει ἐπιφέρει μεγίστην ἀλλοίωσιν ἐν τῷ τῆς διαβίωσης τρόπῳ τοῦ ἀνθρώπου, ἀναπληρώσασα τὰς ἀσθενεῖς αὐτοῦ χεῖρας διὰ τῶν στίβαρῶν βραχιόνων τῆς φύσεως.

Ὁ γεωργὸς τοῦ 20οῦ αἰῶνος ἀπέχει πολὺ τοῦ διανοητικῶς περιορισμένου καὶ συντηρικοῦ τοιοῦτου τῶν παλαιῶν καιρῶν· εἶναι νῦν, φιλόπονος, πεπαιδευμένος ἐν τῇ τέχνῃ του, καὶ ἐνήμερος τῶν τελευταίων ἐπινοήσεων, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἔργον του δὲν ἐμπιστεύεται πλέον εἰς τὴν τύχην, ἀλλὰ γνωρίζει ποία ἡ καταλληλότερα ἐποχὴ τῆς σπορᾶς, τίς ὁ καλλίτερος σπόρος, καὶ πῶς προπαρασκευάζεται τὸ ἔδαφος διὰ τὴν γεωργίαν. Ὁ γεωργὸς τῆς νέας γενεᾶς καλλιέργει τοὺς ἀγρούς του δι' ἀτμοῦ ἢ καὶ ἠλεκτρισμοῦ, ἀλέθει τὸν σῖτον αὐτοῦ διὰ γαζολίνης, ἀμέλγει τὰς ἀγελάδας του διὰ καταλλήλου μηχανῆς καὶ προετοιμάζει τὸν τυρόν του ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χημείας.

Ἀφότου ἡ ἐπιστήμη ἐφηρημόσθη εἰς τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς καὶ συγκοινωνίας, τὸ πλείστον μέρος τοῦ γνωστοῦ κόσμου ἔχει καλυφθῆ διὰ πυκνοῦ δικτύου σιδηροδρομικῶν γραμμῶν ἐπιτρεπουσῶν τὴν εὐχερῆ διὰ ξηρᾶς μετακόμισιν γεωργικῶν καὶ ἐμπορικῶν προϊόντων, αἱ δὲ θάλασσα ἑμῶν διαπλέονται νῦν ὑπὸ σμήνους κολοσσιαίων ἀτμοπλοίων ἀψηφούντων κύματά τε καὶ ἀνέμους. Τὰ τηλέφωνα καὶ οἱ τηλεγράφοι, ὡς καὶ οἱ ἄνευ σύρματος τοιοῦτοι, ἔχουσι τοσοῦτον διεικολύνει τὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἐν μακροκλίματι ἀπ' ἀλλήλων τόποις ἐπιπορευομένων ἀνθρώπων ὥστε ἡ κατὰ τὴν ἐσπέραν λαμβάνουσα χώραν πτωσίς ἐνός ὑπουργείου ἢ ἐκθρόνισις κανενὸς σουλτάνου, γίνεται τὴν ἐπομένην πρωίαν γνωστή, διὰ τῶν ἐφημερίδων εἰς πάντας.

Ἡ παραγωγή τῆς τροφῆς ὑπέστη τὰς ἰδιάς μεταβολάς. Αἱ γνώσεις τῆς χημείας ἐφαρμοσθεῖσαι εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς κατέστησαν τὸ ἔδαφος γονιμώτατον, οὕτως

ὡστε ἐκεῖ ἔνθα πρὶν ἦσαν μόνον χόρτα, αὐξάνουν νῦν, τῇ ἐπενεργείᾳ τῆς ἐπιστήμης προϊόντα τῆς γῆς ὠφέλιμα, πρὸς τούτοις, τῇ βοήθειᾳ τῆς μηχανικῆς, διοχετεύεται ὕδωρ εἰς τοὺς ἀγρούς ἐν καιρῷ ξηρασίας, αἱ δ' ἔρημοι μετατρέπονται εἰς λιμῶνας.

Ἡ ἐπιστήμη ἔχει κατορθώσει τὰ μέγιστα ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς ὑγείας, ἐπενεγκούσα σημαντικὰς μεταβολὰς ἐν τῷ ἀρισμῷ τῶν αἰθουσῶν, ἐν τῇ διοχετεύσει τοῦ ὕδατος καὶ ἐν τῇ θερμάνσει τῶν ὕδατων. Ἡ προφυλακτικὴ ἰατρικὴ ἐπεμάτισε πλέον τὰς πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν, διὰ τῆς εὐλογίας, τοῦ κίτρινου πυρετοῦ, καὶ τῆς πανόλους, διενεργουμένης μεγάλας καταστροφάς, σὺν τῇ ἀνακαλύψει δὲ τῶν μικροβίων, πολλὰς ὀλεθρίας ἀσθενείας, ἢ ἐξασφάλισις τῆς ὑγείας κατέστη βεβαιότερα, ἢ τῇ ἐπιδράσει τῆς ἐπιστήμης ἔνωσις διαφόρων ἐθνοτήτων ἔνεκεν τῶν μεταξὺ αὐτῶν στενῶν ἐμπορικῶν σχέσεων, καὶ ἢ τελειοπήσεις τῶν ὄπλων τοῦ πολέμου. ἔχει ἐλαττώσει τὸν ἐκ προστριβῶν κινδύνων καὶ συντείνει εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης.

Ἡ ἐπιστήμη ἐγκαταλείψασα τὰς ἀκαδημίας τῆς ἀρχαιότητος καὶ κατέλιθε τῶν μονῶν τοῦ μεσαιῶνος, διεσῶν βραβυδὸν εἰς ὅλους τοὺς μυχούς τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρώπου. «Ἡ γνώσις εἶναι δέναμις,» ἀπεφάνητο ὁ Φραγκίσκος Βάκων, καὶ ὁ πρακτικὸς ἡμῶν αἰών, ὅστις ἐπιζητεῖ τὴν γνώσιν ὡς μέσον πρὸς αὐξάνειν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἐπὶ τῆς φύσεως, συμφωνεῖ μετὰ τοῦ προλεχθέντος σοφοῦ πληρέστατα. Ὁ τυπικὸς ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας, ἐξετάζων τὰ πάντα ἐκ πρακτικῆς ἀπόψεως, θεωρεῖ τὴν μάθησιν ὡς ἐν τῶν ἀσφαλῶν ἐχεγγίων διὰ τὴν εὐμερίαν αὐτοῦ, δὲν ἀφίνει δὲ τὰ πράγματα πλέον εἰς τὴν τύχην, ἀλλὰ κυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ πνεύματος ἐν παντί του ἔργου.

Ἐξάγομεν λοιπὸν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐὰν ἐπιθυμοῦμεν νὰ παρουσιάσωμεν τὸ σῶμα ἡμῶν ὡς σεαυτοῦ κατὰλληλον διὰ τὴν ἐν αὐ-

τῷ ἐμμονῇ τῆς ψυχῆς, ἐν ἐπιθυμοῦμεν νὰ καθυποτάξωμεν τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν, ὀφείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν τὴν αὐξάνειν τῆς γνώσεως ἡμῶν περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου γῆνους κατοικίας, νὰ φέρωμεν τὴν ἐπιστήμην εἰς στενωτέρας καὶ στενωτέρας, μετὰ τῆς καθημερινῆς ἡμῶν ζωῆς, σχέσεις, καὶ νὰ χρησιμοποιώμεν αὐτὴν ὡς ἕνα τῶν λαμπροτέρων τῆς προόδου φανῶν, κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ἡμῶν πρὸς τὸν πολιτισμὸν.

Ραφαὴλ Δημητρακόπουλος.

Η ΦΥΛΑΚΗ ΤΟΥ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀκροπόλεως, εὐρίσκεται πετρώδης, ἐπιμήκης τις λόφος φέρων ἐπὶ τῆς κορυφῆς του τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου εἰς ἐρείπια. Κάτω, εἰς τοὺς κατέτω τεταμένους χαμηλοὺς πρόποδας τοῦ βουνίσκου, ὑπάρχει μικρὰ τις λωρὴ γῆς περιοριζομένη διὰ σιδηρῶν κυγκλίδων. Εἰς τὸ μέτωπον τῆς βραχώδους, πλὴν καλῶς πελεκημένης πλευρᾶς τοῦ ὑψώματος δύο τρύπαι ἀνοίγονται ἐν εἴδει κυκλοτερῶν παραθύρων. Πρὸς τὴν ἄνω αὐτοῦ ἔκτασιν, κατὰ μήκος τοῦ γείσσοι, ὑπάρχουν κανονικαὶ προεξοχαὶ χρησιμεύουσαι, ὡς φαίνεται, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δοκῶν αἰτίνες ἐσηματίζον ποτε τὴν ὀροφὴν τῆς περιφύμου φυλακῆς ὅπου ὁ Σωκράτης ἐδέχθη γαλήνιος τὸ κῶνον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δημίου. Εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ ἀρχαιολόγοι τῆς σήμερον ἀμφισβητοῦν τὴν ἀβεντικότητά τῆς λαϊκῆς πίστεως, καθ' ἣν τὰ συντρίμματα ἐκεῖνα εἶναι τὰ λείψανα τῆς εἰρκτῆς τοῦ κατ' ἐξοχὴν φιλοσόφου ἀδιάφορον ὄμους. Ἦδη ὁ ἐπισκέπτης ἐμβαίνει εἰς τὴν μικρὰν ἔκτασιν τῆς ξηρᾶς γῆς διὰ τῆς θύρας τοῦ σιδηροῦ περιφράγματος καὶ ἴσταται συγκεκλιμένος πρὸ τοῦ γρανιτώδους τοίχου. Εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν διὰ μιᾶς τῶν προμνησθειῶν δίκην ὀπῶν θυρίδων καὶ

εὐρίσκεται ἐν στενωτάτῳ καὶ χαμηλῷ χώρῳ. Πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει ῥωγμὴ ἐν τῷ βράχῳ δι' ἣς δύναται τις νὰ ἴδῃ ἄλλην μεγάλην κοιλότητα λατομημένην ἐν αὐτῷ εἰς μορφήν πελωρίου δοχείου ὕδατος. Ποία ἦτο ἢ πάλαι χρῆσις τούτου, εἶναι δύσκολον ν' ἀποφανθῇ τις μετὰ βασιμότητος.

Ἡ ὅλη θέσις εἶναι τώρα ἔρημος καὶ μελαγχολικὴ. Τὸ πᾶν ἐκεῖ ἀποπνέει τὴν νεκρικὴν παρουσίαν τοῦ πνεύματος τῶν ἐρειπίων καὶ τῆς λήθης. . . Ἀλλ' ἀκόμη μόλις δύο χιλιάδες ἔτη παρήλθον εἰς τὸ ἄναρχον, ἄγνωστον χάος τῆς αἰωνιότητος, καὶ ὁ σκληρὸς χρόνος—ἰδοῦ, μετέβαλεν ἤδη ὅλα ταῦτα εἰς ἀμόρφους καὶ παρημελημένους τόπους! . . . Σήμερον ὀλίγοι προσκυνηταί, τῶν περασμένων μεγαλείων τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐνθουσιώδεις θιασῶται, ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τὴν μονήρη θέσιν, ἐφ' ἣς τὸ βαρὺ καὶ σκυθρωπὸν οἰκοδόμημα—ἢ τοῦ Σωκράτους φυλακῆ—ἐκάθητο ἄλλοτε σιωπηλόν. . . Μετὰ δέκα—εἴκοσι χιλιάδες ἔτη ὁ λόφος τοῦ Φιλοπάππου δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον. Ὡς πίπτει κέδρος γηραλαία τοῦ Λιβάνου πρὸ τῆς καταγίδος τῆς ἐρήμου, θὰ πέσῃ διὰ παντός. Οὔτε κἂν τὰ ἔργα του θέλουσιν ἑναπομείνῃ. Ὁ βράχος θὰ μεταβληθῇ εἰς κόνιν καὶ χῆμα· αἱ βροχαὶ καὶ οἱ ἄνεμοι, ἀνεπασθήτως πλὴν σταθερῶς, θὰ τὸν διαλύσουν κατ' ὀλίγον, θὰ τὸν παρασίρουν καὶ διασκορπίσουν. . . Τὸ γλυκὺ φῶς τοῦ Ἀττικῶν Φοίβου, αἱ ἀσπίλοι νιφάδες τοῦ Βορρᾶ καὶ βέβηλοι ἴσως χεῖρες θνητῶν τῶν μελλουσῶν γενεῶν θὰ συντελέσουν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τῆς ἀποσυνθέσεως καὶ τελικῆς καταστροφῆς. Αἱ ὀπαὶ θὰ ἐξαφανισθοῦν, αἱ κυγκλίδες θὰ σαπίσουν, θ' ἀλλάξῃ τὸν τῶν τωρινῶν χαρακτηριστικῆν του ὄψιν, ὡστε νὰ κατατήσῃ ὅλως ἀγνώριστος. Οἱ ἄνθρωποι τῶν τότε ἡμερῶν, (τὶ ἀφαντάστως παράδοξα ὄντα θὰ εἶναι ἀραγε!), θὰ φροντίσουν τάχα νὰ μάθουν ποῦ ὁ Σωκράτης ἔπιε τὸ δηλητήριον καὶ ἀπέθανε—μάρτυς λατρευτὸς—ὑπὲρ τῆς Ἀληθεί-

ας καὶ τῆς Ἀρετῆς! . . .

Ἔλα μεταβάλλοντα καὶ φθίνοντα ἐδὼ κάτω, ὡς καὶ παντοχοῦ εἰς τὸ ἀχανές Σύμπαν, ἂν καὶ δὲν ἐκμηδενίζονται. Ἡ ὄλη, μυστήριον, δὲν ἐκμηδενίζεται ὅπως καὶ δὲν δημιουργεῖται ἢ προσωποποιεῖται ὅμως καὶ τὸ κλέος τῆς, ποῖος εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς διαβιβαίωσῃ ὅτι δὲν ἐκμηδενίζονται ἀφοῦ δημιουργοῦνται;

Ἀληθῶς ὅλα μεταβάλλοντα καὶ φθίνοντα, καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἢ δόξα εἶναι θνητή. Φοβοῦμαι ὅτι τῆς Ἑλλάδος οἱ κάτοικοι, (δὲν λέγω «οἱ Ἕλληνες» δι' εὐνοήτους λόγους), καὶ οἱ τοῦ κόσμου ἐν γένει θὰ λησμονήσουν, μετὰ τινὰς ἑκατοντάδας αἰώνων, ναί, θὰ λησμονήσουν βαθμηδὸν ὄχι μόνον τὸν μέγαν ἥρωα τῆς ἠθικῆς Σωκράτην, ἀλλὰ καὶ τὰ πλεῖστα, ἐὰν ὄχι ὅλα, τῶν λαμπρῶν καὶ πολυκρότων, ἀθανάτων ὑφ' ἡμῶν νομιζομένων ὀνομάτων τῶν ἐξόχων διανοιῶν τοῦ παρελθόντος καὶ παρόντος ἐν αὐτῷ. . . Θλιβερά, τῷ ὄντι, σκέψις, πὸν γεμίζει τὴν ψυχὴν μετὰ παράδοξον μελαγχολίαν, σκέψις πὸν τὴν καθιστᾷ ἀπαπόδοξον καὶ λογικῶς τὴν δυναγκάζει νὰ ῥίψῃ ἐξ ἀπόπτου βλέμα οἴκτου ἐπὶ τῶν τέκνων τοῦ πλανήτου μας, ἐπὶ τῶν ἀφιλοσόφων συγχρόνων θνητῶν, οἵτινες, ὡς νὰ μὴ κατέμαθον ἔτι τὸ Α τοῦ βιβλίου τῆς ζωῆς, μισοῦνται διηνεκῶς, ἀπειλοῦν ἀλλήλους, διαπληκτίζονται καὶ ἀμοιβαίως ἐξοντοῦνται. Διατί; . . . χάριν τῆς ματαιότητος!

N.X.K.M.

Ο ΑΣΥΡΟ-ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

Ἐκ τῶν δύο πολιτισμῶν, οἵτινες συγχρότως ἀνεπτύχθησαν καὶ προήχθησαν ὁ μὲν ἐν τῇ τοῦ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου, ὁ δὲ ἐν τῇ τοῦ Νεῖλου κοιλάδι, ὁ πρῶτος ἐπέδρασε μᾶλλον ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν καὶ δι' αὐτοῦ ἐμμέσως ἐπὶ τὸν Εὐρωπαϊκόν. Σήμερον

παρ' ὅλας τὰς ἀπολείρας ἐρευνητῶν τιῶν ἀμφισβητούμενων μὲν τὴν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν συνδρομὴν ξένου στοιχείου, ἀποδεχομένων δ' ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου κοινού Ἀρίου πολιτισμοῦ, ὃν εἶχε μεθ' αὐτοῦ ὁ τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον τὸ πρῶτον οἰκήσας λαός, δι' ἐξελίξεως ἀνάπτειν τοῦ ἀειζώου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἀναμφισβήτητος τυγχάνει ἢ ἐπὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου Ἑλληνικοῦ βίου ἐπίδρασις τοῦ Σημιτικοῦ πολιτισμοῦ*. Τοῦτο οὐ μόνον ἀναφαίνεται ἐν τοῖς ὀνόμασι φυσικῶν ἢ βιομηχανικῶν τιῶν προϊόντων, οἷον κινθῶν ἢ χιτῶν (ἐκ τῆς Σημιτικῆς λέξεως κινάν=λίνον) καὶ ὑποστηρίζεται ὑπὸ μυθικῶν τιῶν παραδόσεων οἷον τοῦ Κάδμου τοῦ Δαναοῦ καὶ ἄλλων, ἀλλὰ καταφαίνεται καὶ ἐν τισὶ τῶν Ἑλληνικωτάτων μέχρι τοῦ νῦν νομιζομένων μύθων, ὡς τοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδότην οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἢ ἐξέλιξις τοῦ παρὰ Βαβυλωνίους μύθου τοῦ Gilgamesh.

Τιθεμένων δὲ πασῶν τούτων τῶν ἀποδείξεων κατὰ μέρος, τὸ ἀναμφισβήτητον τῆς ἐπιδράσεως εἶναι ἀναντίρρητον, ἔνεκεν μόνως τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος· διότι ἡ Μεσόγειος θάλασσα περιβάλλουσα τὰς Ἑλληνικὰς νήσους, αἵτινες ὑπῆρξαν κοιτίδες ἀρχαιοτάτου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὡς ἡ Κρήτη καὶ ἡ Κύπρος, πρωϊμώτατα ἐπήνεγκε συνάφειαν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἀναπτυχθέντος ἤδη Σημιτικοῦ πολιτισμοῦ.

Εἶναι ἀδύνατον ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐξακριβωθῶσιν ὅλα τὰ μέσα, δι' ὧν δυνατὴ ἐγένετο ἢ ἐπὶ τῆς Δύσεως τοιαύτη ἐπίδρα-

* Οἱ Σημιτικοὶ λαοὶ εἶναι οἱ Βαβυλώνιοι, Ἀσσύριοι, Ἀραμαῖοι, Φοίνιες καὶ Ἀραβες, οἵτινες ὑπάγονται εἰς τὴν Σημιτικὴν γλωσσικὴν ὁμοφυλίαν καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν Κανασιανὴ φυλὴν. Τὴν πρώτην ὁμως μεταξὺ αὐτῶν θέσιν κατέχουσιν οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι οἵτινες μετέδωκαν τὸν πολιτισμὸν τῶν καὶ τοῖς ἄλλοις.

σις τῆς Ἀνατολῆς. Ἄλλ' ὁμως ὁπωσδήποτε ἐκτὸς συζητήσεως εἶναι ἐπὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου Ἑλληνικοῦ βίου ἐπίδρασις τοῦ Σημιτικοῦ πολιτισμοῦ. Λέγω ἐπὶ τοῦ ἀρχαιοτάτου Ἑλληνικοῦ βίου, διότι τοιαύτη τις ἐπίδρασις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ παναρχαίου Ἑλληνικοῦ βίου, ἄλλως τε ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Ἑλλήνος τοῦ προαγαγόντος τὴν ἀληθῆ ἐπιστήμην, τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν, τὴν φιλοσοφίαν κ.τ.λ. οὐδὲν ὑπάρχει ἴχνος Ἀσιανόν. Ἡ ἐρμηνεία τῆς σφηνοειδοῦς καὶ ἱερογλυφικῆς φιλολογίας καὶ αἱ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν ταῖς χώραις τῶν μεγάλων Ἀσσυρο-Βαβυλωνιακῶν πόλεων ἐνεργηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Γοῦτᾶ καὶ Layard καὶ ἄλλων ἀνασκαφαί ἔφερον εἰς γνῶσιν πλῆθος πολὺ πλίνθων, ὧν τὰ περιεχόμενα ἀπλετον ἐπέχυσαν φῶς ἐπὶ τοῦ κοινικοῦ τῶν Ἀσσυρο-Βαβυλωνίων βίου καὶ ἐπεξέτειναν τὴν περὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν ἀντίληψιν τῶν νεωτέρων. Αὐταὶ σαφῶς κατέδειξαν εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, οὐτινος κληρονόμος εἶναι ἢ νῦν ἀνθρωπότης, εἶχε λάβῃ πολλὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ παρὰ τῶν Βαβυλωνίων καὶ Ἀσσυρίων.

Καὶ τῷ ὄντι ἀτεινίζοντες πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας καὶ Ἀσσυρίας, ἐν ἣ καταστάσει εὐρίσκονται αἱ χώραι αὐταὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς πτώσεως τοῦ Ἀσσυριακοῦ κράτους (606 π.Χ.), ἐνταῦθα εὐρίσκομεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καλῶς διωργανωμένας βιβλιοθήκας ἀριθμούσας χιλιάδας τόμων βιβλίων γεγραμμένων ἐπὶ πλίνθων ὀπτῶν, ἢ μὴ τοιούτων καὶ μονάρχας προστάτας τῶν γραμμάτων, οἷον τὸν νομοθέτην Χαμουρραβὴ καὶ τὸν Asshur-banibal, τὸν Σαρδανάπαλον τοῦ Ἡροδότου. Ἐνταῦθα ἐπίσης εὐρίσκομεν τὰς ἀρδευτικὰς μηχανὰς τότε πολὺ ἀνεπτυγμένας καὶ τὴν χώραν περιβιβλημένην ὑπὸ διωρήγων πρὸς καλλιτέραν ἀρδευσιν καὶ καλλιέργειαν τῆς χώρας· ἐνταῦθα ἐπίσης εὐρίσκομεν κατὰ πρώτην φοράν τὸ δίκαιον τῆς γυναικὸς νόμῳ ὑπεραρπίζομενον, τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῶν

πεπολιτισμένων φυλῶν· ἐνταῦθα τέλος εὐρίσκομεν τοὺς πρώτους γραπτὸς τῆς οἰκουμένης νόμους, οἵτινες πασιδηλον καθιστᾶσιν, ὅποσον οἱ Βαβυλώνιοι εἶχον προουδεύσει ἐν τῷ Ἐμπορίῳ καὶ τῇ Γεωργίᾳ, διότι ἰδιαίτεροι ὑπάρχουσι νόμοι καθορίζοντες τὰς σχέσεις τῶν γεωργῶν καὶ ἐμπόρων.

Βεβαίως πολιτισμὸς εἰς τοσοῦτον βαθμὸν τελειότητος ἐπιδούς δὲν ἠδύνατο νὰ περιορισθῆ, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου ἀρδευομένη χώρᾳ. Ὡς ἐκ τούτου κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ὅτε μὲν ἔνεκα τοῦ ὑπερπληθυσμοῦ τῆς χώρας, ὅτε δὲ δι' ἐμπορικῶν σκοποῦς, πολλοὶ ἀποδημοῦντες μετεφύτευον εἰς ξένας χώρας τὸν πολιτισμὸν, ὃν ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν. Καλλιον παράδειγμα τούτου ἔχομεν τοὺς Φοίνικας, οἵτινες «ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς καλεομένης θαλάσσης ἀπικόμενοι ἐπὶ τὴν δετὴν θάλασσαν (δηλ. τὴν Μεσόγειον) καὶ οἰκήσαντες τοῦτον τὸν χῶρον τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι (δηλ. τὴν Φοινίκην)» οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν διαδόντες τὸν πολιτισμὸν, ὃν ἔλαβον παρὰ τῶν Βαβυλωνίων, ἐκείνους μεθ' ὧν ἴλθον εἰς σχέσεις.

Τῇ μεταδόσει καὶ ἐξαπλώσει τοῦ Ἀσσυρο-Βαβυλωνιακοῦ πολιτισμοῦ οὐκ ὀλίγον συνετέλεσαν καὶ αἱ συχναὶ πρὸς τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἐπιδρομαί, ὧν πλειστάκις μνεία* γίνεταί καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ.

Ὁ Ἀσσυροβαβυλωνιακὸς πολιτισμὸς, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται, δὲν ἴτο περιορισμένος ἐν μιᾷ χώρᾳ· ἡ μεγάλη δ' αὐτοῦ ἐξάπλωσις φανερά γίνεταί καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τῆς σφη-

* Αἱ κατακτητικαὶ Βαβυλωνιακαὶ στρατιαὶ εἶχον προχωρήσει καὶ μέχρι τοῦ Ἄλφου ἐν Καππαδοκίᾳ, ἥς τὰ μεταλλεῖα πρωϊμώτατα ἐπέσειρον τὴν προσοχὴν τῶν Βαβυλωνίων. Ἐν Καππαδοκίᾳ εἰς τὸ Καρὰ Ἐγιοῦκ 23 χιλιομ. μακρὰν τῆς Καισαρείας, εἶχον ἰδρῶσιν καὶ ἀποικίαν Βαβυλωνιακὴν, ἥτις, ὡς κατέδειξαν αἱ ἐσχάτως ἐκεῖ διενεργηθεῖσαι ἀνασκαφαί, ἀνάγεταί εἰς τὸν 20 αἰῶνα.

νοειδοῦς γραφῆς, ἥτις ἐφευρέθη ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων, ἐν δὲ ὅλῃ τῇ Δυτικῇ Ἀσίᾳ ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν ἦτο τὸ μόνον μέσον διανοητικῆς συγκοινωνίας· αὐτῆς χρῆσιν ἐποιούντο οἱ ἐν τοῖς ὄροπεδίοις τῆς Ἀρμενίας καὶ τοῦ Ἐλάμ οἰκοῦντες λαοί, οἱ Χετταῖοι τῆς Καππαδοκίας καὶ ἄλλοι, αὐτὴ τέλος ἦτο ἡ γλῶσσα τῆς διπλωματίας μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Δυτικῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Ὁ Ἀσσυρο-Βαβυλωνιακὸς πολιτισμὸς τὰ μάλιστα προήγαγε τὸν παγκόσμιον πολιτισμὸν. Οἱ Βαβυλώνιοι ἦσαν οἱ ἐφευρέται τῶν μέτρων μήκους, βάρους, χωρητικότητος. Ἐξ αὐτῶν διὰ τῶν Φοινίκων κυρίως καὶ ἄλλων ἐκκληρονομήσαμεν τὴν γεωργίαν, βιομηχανίαν, ναυτιλίαν καὶ αὐτῆς ἀκόμη τὴν ~~ἱερά~~ γραφήν.

Ἄν καὶ ὁ πρὸ τῆς ἐλεύσεως τῶν Σημιτῶν ἐκ τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν χώρας οἰκήσας ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ λαός, Τουρανικὸς τὴν φυλὴν καὶ φθεγγόμενος γλῶσσαν τῇ Μογγολικῇ γλωσσικῇ ὁμοφυλίᾳ ἀνήκουσαν, εἶχεν ἐφεύρη τὴν σφηνοειδῆ ἢ ὀρθώτερον τὴν εἰκονογραφίαν, ὁμως οἱ Ἀσσύριοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι ἴσαν οἱ συστηματοποιήσαντες καὶ ἀναπτύξαντες αὐτὴν μέχρι συλλαβογραφίας καὶ οὕτω παραδόντες αὐτὴν τοῖς ὁμόροις αὐτοῖς ἔθνεσιν. Ἡ δὲ γραφὴ αὕτη κατὰ τὴν πρὸς δυσμὰς πορείαν τῆς ἔτυχε παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ σημαντικωτάτης μεταβολῆς καὶ ἀπετέλεσε τὸ ἰδανικὸν τῆς γραφῆς.

Τὸ ζήτημα τοῦτο, ἦτοι τῆς ἐκ τῶν Σημιτῶν παραλαβῆς τοῦ ἡμετέρου ἀλφαβήτου, εἶναι παρ' ὅλων ἀποδεκτόν. Καθ' ὅσον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ ἀλφαβήτῳ οἱ χαρακτῆρες εἶναι Σημιτικοὶ καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἡ σειρά εἶναι κατὰ τὸ Σημιτικὸν ἀλφάβητον. Ἐκ δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου μετὰ μειζόνων ἢ ἐλαττόνων ἀλλοιώσεων ἐσχηματίσθησαν τὰ ἀλφάβητα ὅλων σχεδὸν τῶν πεπολιτισμένων λαῶν τοῦ τε ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου κόσμου.

Οὕτως ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον πόσον ἀποτελεσματικὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐπίδρασις τοῦ Ἀσσυρο-Βαβυλωνιακοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τοῦ καθόλου μετέπειτα πολιτισμοῦ.

Λεωνίδας Μ. Καζέξογλου.

ΠΕΡΑΣΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ.

Τὰ θυμᾶμαι τὰ παλιὰ καὶ ὅσο τὰ φέρνω στὸν νῶν μου δὲν μπορῶ νὰ μὴ γελάσω λιγάκι γιὰ τὶς παιδικές μου ἐκείνες τρέλλες. Ἐκανα πολλές τέτοιες καὶ θυμᾶμαι μάλιστα πῶς ἔτρεχα τρελλὰ ἅμα σχολάζαμε ἴστα ἀλώνια καὶ ἴστους κήπους, κάποτε γιὰ νὰ χαλῶ φωλιές πουλιῶν καὶ κάποτε πάλιν γιὰ νὰ . . . κλέβω λίγους καρπούς μὲ τᾶλλα τρελλόπαιδα τῆς γειτονιάς. Εἶχαμε τὸν κῆπο μας—καὶ ἴσως τὸν μεγαλύτερο ἴστο χωριῶ—μὲ κάθε εἶδος δένδρα καὶ καρπούς, μὰ ἐγὼ αἰσθανόμουν αἴποια μυστικὴ χαρὰ σὰν τὰ κλεβὰ κρυφὰ ἀπ' τὸν φύλακα ἀπὸ ξένα περιβόλια, καὶ τᾶφερνα γιὰ νὰ τὰ φάγω ἡσυχὰ κατ' ἀπ' τὴν μεγάλη καρδιά ποῦταν κοντὰ ἴστην κάτω πόρτα μας ποῦ ὠδηγοῦσε ἴστα χωράφια.

Καμμιά φορὰ τίχαινε νὰ μὲ διῆ καὶ ὁ πατέρας ἀπ' τὸ παράθυρο ἢ ἀπ' τὸ μπαλκόνι καὶ τότες, θυμᾶμαι μοῦ τῆς ἔβραζε ἀλύπητα, σὰν μάθαινε πῶς ἦταν ἀπὸ ξένο κῆπο κλεμμένα. Μὰ ποῦ νὰ διορθωθῶ ἐγὼ μ' αὐτά! μὲ δάκρυα ἴστα μάτια, καὶ γονατιστὸς ἐμπροστά του, τοῦδινα λόγῳ νὰ μὴ τὸ ξανακάμω. Μὰ ποῦ νὰ τὸν πιάσω ἐγὼ τὸν λόγο μου! Μόλις ἔφευγα ἀπὸ κοντὰ του πρώτη μου δουλειὰ ἦταν νὰ βρῶ τὸν Μανώλη, τὸν γιὸ τοῦ γείτονά μας τοῦ ξυλοργοῦ—μιά μάγκα τραπέρατη—γιὰ νὰ πάμε μαζὺ ἴστοῦ δεῖνα τὸ περιβόλι ἢ ἴστοῦ δεῖνα τὸ ἀμπέλι, νὰ κλέψουμε, νὰ κλέψουμε ὀπωρικά, νὰ γελάσουμε τὸν φύλακα ποῦ κάθε ἄλλο ἔκανε παρὰ νὰ φυλάῃ τοὺς κήπους, νὰ χαλάσουμε φωλιές καὶ νὰ κάνουμε κάθε εἶδος τρέλλες χωρὶς νὰ δώσω προσοχὴ στὴν γιαιὰ ποῦ ξελαρυγγίζονταν στὴν ὀξώπορτα φωνάζοντας ἀπὸ πίσω μου.

—«Μένω ω ω ω! ἔλα σπῆτιιι θὰ σὲ διῆ ὁ πατέρας σου καὶ θὰ σὲ μαλώση η η η!!!»

Μὰ ἐγὼ ποῦ νὰ τὴν ἀκούσω! ὅσο περισσότερο φώναζεν ἐκεῖνη τόσο γοργώτερα ἔτρεχα ἐγὼ, ὡς ποῦ ἐπὶ τέλους βλέποντας

αὐτὴ ποῦ παρὰ δὲν ἔκαναν τὰ λόγια τῆς ἐφώναζε γιὰ τελευταία φορὰ:

—Μαλλιά ἔπιασεν ἡ γλῶσσά μου ποῦ νὰ σὲ πάρῃ . . . εὐχὴ θεοῦ. Καὶ αὐτὴ ἦταν ἡ μόνη τῆς κατάρα ποῦ τὴν ἐξεστόμωζε γιὰ νὰ ξεθυμᾶν ἴστα ἐπέστρεφεν ἀτηλισμένη σπῆτι.

Τὰ πράγματα ἐξακολουθοῦσαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, πότε μὲ τῆς παστουνιές τοῦ πατέρα, πότε μὲ τοὺς ξελαρυγγισμοὺς τῆς γιαιᾶς. Καὶ περίσσεψε τὸ κακὸ σὰν ἴλθαν ἡ διακοπές.

Ἄλλοτε εἶχα μόνον τὸ δηλινὸ καὶ τὲς Κυριακές στὴν διάθεσί μου, μὰ τώρα κάθε μέρα ἤμουν ἐλεύθερος ἀπ' τὸ πρῶτ' ἔως τὸ βράδυ νὰ γυρῶ ἴστα βουνὸ καὶ ἴστα λαγκάδια μὲ τὸν Μανώλη, τὸν ἀχώριστο σύντροφό μου, κάποτε δὲ καὶ νὰ μὴν ἔρχομαι καὶ ἴστο γέφυρα ἄν καὶ ἤξερα πῶς θᾶδινο λόγο τῆς τέτοιας διαγωγῆς μου ἐμπροστά ἴστον γέρο ἀνακριτῆ, ὡς συνήθιζα νὰ ὀνομάζω τὸν πατέρα μου.

Δὲν ἦταν ὁμοῦ τὰ πράγματα νὰ ἐξακολουθήσουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ καμώματά μου πολλές φορὲς ἔβαλαν τοὺς γονεῖς μου σὲ σκέψεις ἐπρεπε νὰ διορθωθῶ, νὰ προσέχω πιὸ πολὺ ἴστα μαθήματά μου, νὰ λιποτακτῶ πιὸ λίγο ἀπ' τὸ σπῆτι καὶ τόσα ἄλλα.

Μὰ γιὰ νὰ γίνων αὐτὰ χρειαζόντανε καὶ πάθημα μεγάλο, κανένας κίνδυνος διὰ νὰ φρονιμῆσω, ἀπ' οὗ δὲν μοῦ περνοῦσαν οὔτε συμβουλές καλές, οὔτε ξύλο ἀλύπητο οὔτε δάκρυα καὶ παρὰκλήσεις.

Ἦτανε μία μεγάλη μέρα—τὸ δεκαπενταῖγουστο, ἄν δὲν ἀπατώμαι—ποῦ ὅλο τὸ χωριὸ πανηγύριζε τὴν μεγάλη τῆς Θεομήτορος γιορτῆ. Μὲ σήκωσεν ἔνωρις ἡ μητέρα μου, καὶ ἀπ' οὗ χτενίστηκα καὶ ντύθηκα τὴν Κυριακατικὴ μου φορεσιά καὶ τὸ καινούριο καπέλο μου, ἴστο κεφάλι, ποῦ μῆνες εἶχε τώρα νὰ διῆ οὔτε παλιὸ τέτοιο, ξεκίνησα γιὰ τὴν ἐκκλησίαν.

Δὲν εἶχα ἴστον νῶν μου τίποτε κακὸ εἶχα μάλιστα νὰ διαβάσω τὸν Ἀπόστολο ἐκεῖ-

νην τὴν ἡμέρα καὶ γι' αὐτὸ ἔτρεχα χαρούμενος καὶ ἑλαφρὸς. Στὸν δρόμο μ' ἀπαντᾷ ὁ τακτικός μου σύντροφος, ὁ Μανώλης, ἄνιφτος, ἀχτένιστος, σὰν σκαντσόχοιρος, μὲ ροῦχα ξεσχισμένα καὶ ξυπόλητος.

Ἄν καὶ τακτικὰ τὸν ζητοῦσα μὲ εὐχαρίστησι, ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ἀπὸς δὲν μοῦ ἄρεσε ἡ συνάντησις αὐτῆ μὲ δυσαρέστησε μάλιστα καὶ κάποιο κακὸ προαισθημά μου κυρίευσεν τὴν καρδιά γι' αἴτια νὰ στρέψω ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, μὰ αὐτὸς μὲ πρόφταξε καὶ μὲ τρόπο περιφρονητικὸ—τοῦλάχιστο ὅπως μοῦ φάνηκε τότες—μοῦλε:

—Εἰ, Μένω, σήμερα φόρεσες τὰ Κυριακατικά σου καὶ δὲν μᾶς καταδέχσεσαι; πρᾶβο σου ἔτσι πρέπει νὰ ξεχνᾶς τοὺς παλιούς σου φίλους.

Δὲν ἔδωκα προσοχὴ ἴστοὺς λόγους του, καὶ τράβηξα ἴστα τὸν δρόμο μου, μὰ ποῦ νὰ μ' ἀφήσῃ αὐτός! Μ' ὀνόμασε δειλὸ, μ' ὀνόμασε γυναίκα—βρισιὰ μεγάλη γιὰ μένα—καὶ τέλος μὲ κάθε τρόπο προσπαθοῦσε νὰ μὲ κάμῃ νὰ γυρίσω. Ἄρχισα νὰ δισταῶ μιά στιγμὴ ἢ ἐκκλησίαν, ὁ Ἀπόστολος, τὸ ξύλο τοῦ πατέρα πέρασαν ἀπ' τὸν νοῦν μου, ἀλλὰ δευτέρη σκέψι γιὰ πουλιὰ καὶ φροῦτα πάτησε τὴν πρώτη καὶ νὰ σου ἐγὼ μὲ τὸν Μανώλη τρέχαμε χέρι μὲ χέρι ἀπ' τὸν ἀντικρινὸ δρόμο ἴστοῦ Παρλᾶ Κοσταντῆ τὸ περιβόλι ποῦ εἶχαμε νὰ τὸ ἐπισκεφτοῦμε καμμιά δεκαπενταριά ἡμέρες.

Φτάσαμε ἐπὶ τέλους κοντὰ ἴστον κῆπο. Ἦ καμπόνα τῆς Ἐκκλησίας ἐσήμανε τὸν Ἀπόστολο. Μοῦ φαινότανε πῶς κάθε χτύπημα τῆς μοῦλεγε: «γύρνα πίσω, γύρνα πίσω» μὰ ἐγὼ οὔτε αὐτὸ ἤθελα ν' ἀκούσω οὔτε τὰ καινούργια μου ροῦχα νὰ σκεφτῶ, καὶ ἄρχισα νὰ ἀναβαίνω τὸν τοῖχον μὲ εὐκινισία σκουῖρου.

Μπήκαμε μέσα καὶ δοθήκαμε ἴστην δουλειὰ ἢ τσέπες μας ἴταν τώρα γεμάτες κόκκινα μῆλα καὶ ἐτοιμαζοῦμαστε νὰ τὸ κόψουμε λάσπη ὅταν ἄξαφνα μιά ἄγρια φωνὴ ἀκούεται καὶ μᾶς ἀφήνει καρφωμένους ἴστις θέσες μας. Δὲν ἔξεραμε πῶς εἶχεν ἀλλάξει ὁ

φύλακας, ποῦ μόνον μῆτες νὰ χιφτῆ ἤξερε, καὶ τώρα πῶς ἦτανε ἓνας ἀγριάνθρωπος, αὐτὸς ποῦ ἐρχόντανε κατ' ἐπάνω μας μὲ ἓνα χοντρεξυλὸ ἴστα χέρια. Τὰ χρειαστήκαμε καὶ οἱ δύο καὶ χωρὶς νὰ χάνουμε καιρὸ σὲ δύο πηδήματα βρεθήκαμε μάνι μάνι ἐπάνω ἴστον τοῖχο.

Ὁ ἄλλος σύντροφος ἦταν κίμποσο μακρὸν καὶ ἐγὼ προσπαθοῦσα νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Μὰ ἐκεῖ ποῦ πηδοῦσα ἀπ' τὸν τοῖχο, καὶ μὲ ἔπιασεν ἀπ' τὸ ζακέτο, κανένας καρφὶ ἴσως ἴστον τοῖχο καὶ μὲ τὴν ὀρμὴ ποῦ πηδοῦσα σέρνω καμπόσες πέτρες μαζὺ μου καὶ ἔτσι μένω ἀπὸ κάτω σωριασμένος. Τὸ ἕστερο δὲν ξέρω τί ἀπέγεινε μόνον ὅταν ἕστερα ἀπὸ καμπόσο καιρὸ ἤρθα ἴστον ἑαυτό μου βρέθηκα ἴστο κρεβάτι μου, ὅπου ὁ γιατρὸς ἀπ' τὸ ἓνα πλευρὸ μοῦ κύτταζε στὸν σφυγμὸ, ἐν ὅ ἡ μητέρα μου ἀπ' τᾶλλο ἄλλαζε κάθε λίγο στὸ μέτωπό μου πανὶ βουτηγμένο σὲ κρῦο νερὸ.

«Πῶς εἶσαι τώρα,» μοῦ ὥωτηξε ὁ γιατρὸς, μὰ ἐγὼ ἀπ' τὸν πόνο ποῦ αἰσθανόμουν ἴστο πόδι καὶ ἴστο κεφάλι δὲν εἶχα διάθεσι νὰ ἀπαντήσω. Εἶχα σπάσει τὸ ἓνα μου πόδι καὶ εἶχα πληγωθῆ ὀλίγον ἴστο μέτωπο. Εὐτυχῶς φτηνὰ τὴν γλύτωσα.

Ἐνα μῆνα ἔμεινα ἴστο κρεβάτι καὶ μόλις τότε ἄρχισα νὰ πηγαίνω ἴστο σχολειό. Ἄφρα πειὰ τὲς παλιές τρέλλες καὶ ἐπιμελήθηκα ἴστα μαθήματά μου. Τὸν Μανώλη οὔτε κᾶν ἤθελα νὰ τὸν κυττάζω πειὰ. Κάποτε κάποτε μ' ἀπαντοῦσε ἴστον δρόμο σὰν πηγαίνα σχολειὸ καὶ μὲ στραβοκύτταζε, μὰ ἐγὼ οὔτε κᾶν νὰ τὸν χαρεθῆσω ἤθελα.

Τόσα χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότες. Ξενιτεύθηκα, εἶδα καὶ ἔπαθα τόσα καὶ τόσα, μὰ ποτε δὲν μπορῶ νὰ λησμονήσω τὸ κατηραμένο—ἡ ἐλλογημένον ὅπως θέλετε—ἐκεῖνο δεκαπενταῖγουστο καὶ τὴν καμπάνα ποῦ φαινότανε νὰ μοῦλεγε.

«Γύρνα πίσω, γύρνα πίσω.»

Μ. Ποτούρογλου.

Η ΕΙΔΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΣ.

Δὲν ὑπάρχει πλέον βεβαίως ἀμφιβολία ὅτι, πρὸς εὐδοκίμησιν εἰς τὸ ἐμπόριον κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν δὲν ἀρκοῦσι τὰ μικρὰ ἐκείνα ἐφόδια ἅτινα τὸ πάλαι ἦσαν ἐν χρήσει, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται ἐφόδια μεγάλα καὶ τρανά, ἅτινα νὰ δύνανται νὰ ἀντιμετωπίζωσιν ὅλους τοὺς μεγάλους κινδύνους τῆς ἐμπορείας. Πρὸς ἐμφύχωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐμπορείας χρειάζεται εἰδικὴ ἐμπορικὴ μόρφωσις, γνώσεις σωσταὶ καὶ βασίμοι. Ἀλλὰ καθὼς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς πείρας αἱ τοιαῦται γνώσεις ἀποκτῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ τῆς φοιτήσεως εἰς Ἐμπορικὰς σχολὰς, καὶ ὄχι εἰς Σχολὰς ὧν τὸ παιδευτικὸν σύστημα εἶναι προκατακλυσιμαῖον καὶ ἀμεταρρήμιτον εἰσέτι. Βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν ποσῶς ὅτι μὲ ὅλην τὴν μέχρι τοῦδε ἔλλειψιν Σχολῶν Ἐμπορικῶν εἴχομεν ἐμπόριον καὶ ἐμπόρους εἰς τὴν χώραν μας. Naί, ἠδύνατο μὲν νὰ ἐμπορεύωνται ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον σήμερον εἶναι πολὺ δύσκολον· δυνάμεθα νὰ μάθωμεν τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἐμπορίου καὶ πρακτικῶς, ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἴσαν πολὺ περισσότερον εὐχάριστα ἐὰν, ἀποφοιτῶν τις ἐξ Ἐμπορικῆς τινος Σχολῆς ἐπιδίδετο εἰς τὸ ἐμπόριον κατέχων τὰς θεωρητικὰς γνώσεις καὶ δυνάμενος ὕστερον πολὺ εὐκόλως νὰ ἀποκτᾷ καὶ τὰς πρακτικὰς. Διὰ νὰ γείνη τις ἔμπορος μὲ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως χρειάζεται εἰδικὴ μόρφωσις ἐν εἰδικαῖς ἐμπορικαῖς σχολαῖς.

Ὡς ἀποδεικνύεται ἡμέρα τῆ ἡμέρα οἱ μὴ ἔχοντες γνώσεις βασίμους περὶ ἐμπορίου, οἱ ἄμοιροι οὗτοι τῆς λογιστικῆς, οἱ ψευδολογισαὶ ἐμπορευόμενοι πολλὰς εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἰσολογισμοῦ τῶν ἔχουσι ζημίαν, ἀποροῦσι δὲ διότι ἦσαν βέβαιοι ὅτι πάντοτε ἐκέρδιζον. Οἱ 90 τοῖς ἑκατὸν χρεωκοποῦντες σήμερον κατατάσσονται εἰς αὐτὴν τὴν τάξιν τῶν ἐμπόρων, διότι ἔχουσι σαθρὰς καὶ περὶ αἰ-

ωμένας μεθόδους καὶ ἀτελεῖς περὶ ἐμπορικῆς ἐπιστήμης γνώσεις. Ὅστε οἱ ὀνομάζοντες ὅτι ἡ ἐπιστήμη τοῦ Ἐμπορίου εἶναι πολὺ εὐκόλος, καὶ ὅτι δύναται νὰ τὴν μάθῃ τις ἅμα τελειώσῃ Γυμνάσιον σφάλλονται.

Αἱ ἐμπορικὰ Σχολαὶ καὶ τὰ ἐμπορικὰ τμήματα εἶναι ἀπαραίτητα εἰς κάθε μεγαλόπολιν, ἀλλὰ δυστυχῶς τὴν ἀξίαν αὐτῶν δὲν τὴν καταλαμβάνομεν. Τὴν ἀξίαν αὐτῶν ἐννοοῦσι καλῶς οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι· δὲν εἶναι δὲ ποσῶς παραδόξον νὰ κατέχουν ἡμέραν τινὰ τὰς ἡνίας τοῦ ἐμπορίου καὶ αὐτῆς τῆς χώρας μας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Ἡμεῖς ἐπαναπαυόμεθα εἰς τὰ Γυμνάσιά μας, ἐξ ὧν ὁ μαθητὴς μόνον σχολαστικισμοὺς δύναται νὰ ἀντλήσῃ καὶ οὐχὶ ὠφέλιμόν τι ἐφόδιον διὰ τοῦ ὁποῖου νὰ δύναται νὰ ἀντιμετωπίξῃ τὴν πολυκίμαντον σημερινὴν βιοπάλην. Εἰς τὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὐρίσκονται τὰ Γυμνάσιά μας δὲν δύναται νὰ προπαρασκευάζωσι μαθητὰς διὰ τὸ ἐμπόριον, διότι ὁ μαθητὴς ἐκτὸς τῆς Ἑλληνικῆς οὐδεμίαν ἄλλην τῶν ξένων γλωσσῶν διδάσκειται τελεσφόρως ἄνευ τῶν ὁποίων τὸ σημερινὸν ἐμπόριον νεκρὸν ἐστί. Τοῦναντίον οἱ τελειόφοιτοι τῶν Ἑρωπαϊκῶν καὶ Ἀμερικανῶν Γυμνασίων γνωρίζοντες τοῦλάχιστον μίαν ξένην γλώσσαν καλῶς ἐκτὸς τῆς μητρικῆς τῶν δύναται νὰ ἐπιτυχάνουν θέσιν τινὰ ἱκανοποιητικὴν.

Λαμβάνων ὡς παράδειγμα τὴν 1ην Ἀμερικανικὴν σχολὴν ἣν ἐπεσκέφθην μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν μου εἰς τὸ Ἐμπορικὸν Τμήμα τοῦ Φροντιστηρίου Τραπεζοῦντος, βλέπω ὅτι οἱ τελειόφοιτοι αὐτῆς ἀπέχουσι κατὰ παρασάγγας τῶν ἡμετέρων· οἱ τελειόφοιτοι τοῦ Ἀνατολικοῦ Κολλεγίου κατέχουσι τὴν Ἀγγλικὴν, τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Τουρκικὴν καλῶς, τὴν δὲ Γαλλικὴν πολὺ καλλιτέραν τῶν ἡμετέρων· θὰ ἦτο ὁμοῦς εὐχῆς ἔργον ἵνα οἱ ἐνταῦθα Ἀμερικανοὶ φίλοι τοῦ καλοῦ καὶ τῆς προσόδου, ἀποπερατώσωσιν ὅσον ἔνεστιν ἐνωρίτερον τὸν ὑψηλὸν σκοπὸν τῶν, ὅστις εἶναι νὰ ἰδρύσωσιν

καὶ Ἐμπορικὸν Τμήμα.

Ἡ ἴδρυσις τοιαύτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, διευθυνομένη ὑπὸ ἀνθρώπων εἰς τὰς καρδίας τῶν ὁποίων τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πρόοδον διατηρεῖται πόντοτε ἀκέραιον, μᾶς παρέχει τὰ ἀσφαλῆ ἐγγύγια, ὅτι θέλει εἶσθαι ἐφάμιλλος μὲ τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς καὶ Ἀμερικανικὰς Σχολὰς καὶ ὅτι θὰ δύναται κάλλιστα νὰ ἀνταποκριθῆς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου τοῦ τόπου μας, πρὸς χαρὰν καὶ εὐτυχίαν τῶν εἰς αὐτὴν φοιτῶντων.

E. B. Σαλλαπασίδης.

ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΕΝΟΣ ΣΟΦΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ

Ἐνῶ ὁ καθηγητὴς τῆς χημείας ἐξήταξε κάποιαν φαιόχρονον οὐσίαν ἐπὶ χαρτίου, ἠκούσε κτύπημα εἰς τὴν θύραν του.

— Ἐμπρός! εἶπε.ν

Εἰσῆλθε κάποιος φίλος του.

— Ἦλθετε εἰς μίαν πολὺ κατάλληλον στιγμήν, εἶπεν ὁ σοφὸς καθηγητὴς πρὸς τὸν φίλον του. Μοῦ κάμετε τὴν καλωσύνην νὰ πάρετε λιγάκι ἀπὸ αὐτὴν τὴν οὐσίαν· στήν γλῶσσά σας; ἡ ἰδική μου ἡ γεῦσις εἶνε χαλασμένη ἀπὸ τὰς πολλὰς δοκιμὰς ποῦ κάμνω κάθε καὶ λίγο.

— Εὐχαρίστως, ἀπεκρίθη ὁ φίλος καὶ ἔβγαλε τὴν γλῶσσά του ἔξω.

Ὁ καθηγητὴς ἐπῆρε λιγάκι ἀπὸ τὴν οὐσίαν ποῦ ἐξήταξε καὶ τὸ ἔβαλεν ἐπάνω στὴ γλῶσσα τοῦ φίλου του. Ἐπὶ ἓνα ὀλόκληρον λεπτὸν τὸ ἐγύριζε στὴ γλῶσσά του ὡσὰν νὰ ἔγλυφε κανένα γλύκισμα.

— Αἰσθάνεσαι τίποτε; ἠρώτησεν ὁ καθηγητὴς.

— Ὅχι τίποτε.

— Δὲν παραλύει ἡ δὲν διερεθίζει τὴν γλῶσσάν σας;

— Δὲν αἰσθάνομαι τίποτε.

— Καὶ ἐγὼ αὐτὴν τὴν ιδέαν εἶχα. Τὶ

γεῦσιν ἔχει;

— Πολὺ πικράν.

— Χμ! πάγει καλά.

— Τὶ εἶνε; ἠρώτησε μὲ ὑποψίαν ὁ φίλος.

— Αὐτὸ εἶνε ἀκριβῶς ποῦ προσπαθῶ νὰ εὔρω. Κάποιος εἶχε φαρμακώσει σκυλιὰ μὲ αὐτό

ΑΠΟΡΙΑ ΜΑΘΗΤΟΥ

Ὁ διδάσκαλος ἐνεθυμήθη τὰς καλὰς ἐκείνας ἡμέρας τοῦ καιροῦ ἐκείνου κατὰ τὸν ὁποῖον ἀνεγίνωσκεν ἐκλεκτὰ τεμάχια εἰς τὴν τάξιν, καὶ ἀνέγνωσε τὴν ἱστορίαν τοῦ Ρωμαίου ἐκείνου κολυμβητοῦ, ὅστις τρεῖς διέβη τὸν Τίβερην κολυμβῶν μίαν προμεσημβρίαν.

Κάποιος μαθητὴς μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας ἐγέλασε δυνατὰ, καὶ ὁ διδάσκαλος ἐστράφη πρὸς αὐτόν.

— Δὲν ἀμφιβάλλεις βέβαια, Περικλῆ, ὅτι ἓνας καλὸς κολυμβητὴς ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ, ἀμφιβάλλεις; ἠρώτησεν.

— Ὅχι, κύριε, ἀπεκρίθη ὁ Περικλῆς, ἀλλ' ἀπορᾷ πῶς δὲν ἐκολύμβησε καὶ τετάρτην φορὰν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν τὰ ροῦχά του.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

— Συνωδᾷ τῷ φιλολογικῷ τοῦ Συλλόγου προγράμματι, ἐν τῇ γενικῇ συνεδρίᾳ τῆς 2ης Νοεμβρίου συνεζητήθη τὸ ἐξῆς θέμα: «Εἶναι ὁ πόλεμος ὠφέλιμος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει ἢ ὄχι;»

Τὰ ἐπιχειρήματα ἀμφοτέρων τῶν μερίδων ἦσαν πειστικώτατα καὶ ἱκανὰ ἐὰν ἐδημοσιεύοντο, τῆς μὲν πρώτης νὰ δημιουργήσουν ἀντίδρασιν καταστρεπτικὴν εἰς τὰς φιλειρηνικὰς τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς κινήσεις, τῆς δὲ δευτέρας νὰ ἐδραιώσουν ἐπὶ στερεωτέρων θεμελίων τὸ συνέδριον τῆς Χάγης.

Ἄλλ' ἄπαγε τῆς βλασφημίας! Ἡ πολιτική τοῦ Συλλόγου δὲν στέργει νὰ φέρῃ τὴν πεπολιτισμένην ἀνθρωπότητα εἰς ἀλληλοσπαραγμόν.

Κατ' ἀπόφασιν τῆς ὀλομελείας ἡ φιλειργηνική μερίς ἔδρεψε τὰς δάφνας τῆς νίκης ἐκ τοῦ ἀναιμάκτου τούτου πολέμου.

* * *

Μετὰ χαρᾶς ἀγγέλλομεν τὴν ἀφίξιν τοῦ νέου διδασκάλου τῶν γαλλικῶν κ. George Grosjean, ἀντικαταστάτου τοῦ μεταστάτου κ. Presset. Ὁ κ. Grosjean, ἐκ Βιεννῆ τῆς Ἑλβετίας καὶ ἀπόφοιτος τοῦ ἐν New Châtel διδασκαλείου προσοικονομῶν ἐπιτυχῆ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς γαλλικῆς δεῖξιν.

* * *

Ἡ ἐσπέρα τῆς 11ης τρέχοντος θ' ἀπομείνη ἱστορική ἐνεκεν τῆς ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν ἀναστάσεως τοῦ ἐν ἀπονάρκωσει μέχρι τοῦδε διατελοῦντος Τουρκικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῆς Σχολῆς μας.

Ἡ πρώτη του συνεδρία ἐστέρφη διὰ πληρεστάτης (:) ἐπιτυχίας.

* * *

Ἀφίκετο τὸ ἐσπέρας τῆς 16ης Νοεμβρίου, οἰκογενειακῶς, μετὰ πενθήμερον ἐν τῷ λοιμοκαθαρτήριον Σινώπης κατῆλθον ὁ δημοφιλῆς τῆς σχολῆς μας ὑποδιευθυντής Dr. White. Τῷ ἐγένετο θερμότης ὑποδοχῆ. Ἀπαν τὸ διδάσκον προσωπικόν, μετὰ τῶν μαθητῶν, ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντήσιν του, ἡ δ' εἰς τὴν σχολὴν εἰσοδός του ἐχαιρετίσθη διὰ ζωηροτάτων χειροκροτημάτων καὶ ἐπευφημιῶν.

* * *

Ἡ πρὸ εβδομάδος ἀφίξις τοῦ Ἁγγλο ἀρχιτέκτονος κυρίου Child, ἔδωκεν ὥθησιν τινα καὶ ζῶν εἰς τὴν ψυχροραγοῦσαν δραστηριότητα ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀπὸ διετίας ἀνεγειρομένου νέου κτιρίου τῆς σχολῆς.

* * *

Συγχαίρομεν θερμῶς τὸν νῦν ἐν Εὐρώπῃ διατρίβοντα καθηγητὴν τῶν Φυσικῶν Ἐπι-

στημῶν κ. Manissadjian ἐπὶ τῷ ἔξ ὄρει χαλκού μεταλίῳ, ὅπερ τῷ ἀπένευμεν τὸ Κεντρικὸν Μετεωρολογικὸν Γραφεῖον τῶν Παρισίων ἀπέναντι τῶν ἀξιολόγων μετεωρολογικῶν του παρατηρήσεων ἐνταῦθα.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ.

— Παρακαλοῦνται οἱ κ.κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστείλωσιν ἐγκαίρως τὴν συνδρομὴν των χάριν τῆς τακτικῆς ἐκδόσεως τοῦ «Πόντου».

— Ὁ ἐγγράφων πέντε συνδρομητὰς λαμβάνει ἐπὶ ἐν ἔτος τὸν «Πόντον» δωρεάν· εἰς δὲ τοὺς λαμβάνοντας ἄνω τῶν πέντε φύλλον γίνεται ἔκπτωσης 25%

— Παρελήφθησαν πρό τινας αἱ ἐξ Ἀμερικῆς παραγγελθεῖσαι καρφίδες τοῦ Συλλόγου. εἶναι καλλιτεχνικαὶ καὶ κομψόταται. Ἡ τιμὴ διὰ μὲν τοὺς ἐνταῦθα εἶναι μόναν γρόσια δύο διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ ἔξωτερικῷ δύο καὶ ἡμισυ, ἐμπεριεχομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Τὰς συνιστῶμεν θερμῶς εἰς ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, ὡς καὶ εἰς πάντα ἐνδιαφερόμενον.

ΚΤΙΡΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ—ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΙ:

	Λ. Ο.	Γρο.
Αἰδ. S. Eumurian, Ἀμερικῆ,	5	70
D. Kulbenkian, Μάνχεστερ,	2	00
G. Kojayan,	1	00
H. Hatchadourian,	1	00
Ἄνωνυμος φίλος,	5	00
Συνεισφορὰ πληρωθεῖσα διὰ ὄρων καὶ ἀναγνωρισθεῖσα ἐσχάτως,	20	00
Γ. Φρυδάς,	00	5
Ἐ. Αἰγυπτιάδης,	00	53
	35	28
Ἐκ προηγουμένων συνεισφορῶν	516	77
Ἐπληρώθησαν ἐν ὄλῳ.	552	05

Διευθυντὴς καὶ Ὑπεύθυνος

Ι. Γ. ΣΤΑΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δ. Φ.

ΤΥΠΟΙΣ ΝΕΡΣΟ ΚΑΙ ΣΙΡΑΠΙΑΝ ΜΕΡΖΙΦΟΥΝ

بومردوسی ادبی، فنی، علمی و سیاسی رومجه آیلق رساله
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی یوانس قنطارچی اوغلی
مرزیفونده آناتولیه قولجی

*Πάν ἔγγραφον ἀπευθυντέον πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ περιοδικοῦ ὑπὸ τῆ νε-
ξῆς διεύθυνσιν:*

Dr. John G. Statiropoulos, Anatolia College, Marsovan, Turkey - in - Asia.

Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.